

Katja Vauhkonen
Lalitpur, Nepal
katja.vauhkonen@gmail.com

SELVITYS

Heikki Hiilamo
Alli Paasikiven säätiö
Iso-Roobertinkatu 1 A 16
00120 Helsinki

13.11.2016

SELVITYS APURAHAN KÄYTÖSTÄ

Suomen Romaniyhdistyksen kolmivuotinen Finitiko Phurane Kaale-hanke toimi Raha-automaattiyhdistyksen tuella vuosina 2013-2015. Hankkeen keskeisiä päämääriä ovat olleet romanivanhusten kotona asumisen tukeminen, kulttuurisensitiiviset palvelut ja kuntouttava toiminta. Alli Paasikiven säätiö myönsi huhtikuussa 2014 5000€ apurahan hankkeelle ”Romanivanhusprojektin vaikuttavuuden arviointi”, joka siis keskittyi Finitiko Phurane Kaale-projektiin. Sen edetessä oli huomattu, että sen avulla romanivanhukset olivat tulleet uudella tavalla näkyviksi palveluntarjoajille, ollen aikaisempaa tasa-arvoisempia muiden palvelunhakijoiden kanssa. Tämä ja muut tärkeät esiin nousseet seikat halluttiin todentaa ja dokumentoida arvioinnin myötä. Lisäksi arvioinnilla haluttiin selvittää Finitiko phurane kaale-projektin toimintatapojen ja käytäntöjen kehittämistarpeiden selvittämiseksi.

Arvioinnin jatkuvan toiminnan tarkastelujakso oli 1.8.2013-31.12.2014. Arvioinnissa käytettiin sekä haastatteluilla saatua että kirjallista aineistoa. Tutkimusmenetelminä olivat osallistuva havainnointi sekä avoimet ja puolistrukturoidut haastattelut. Aineistoa kerättiin haastatteleamalla romanivanhuksia, projektiorganisaatiota ja sidosryhmiä. Haastattelut tehtiin heinä-syyskuun 2014 aikana. Olin myös mukana vanhusten ryhmissä ja retkillä kesän ja syksyn 2014 aikana. Kirjallisina lähteinä arvioinnissa käytettiin Suomen Romaniyhdistyksen aikaisempien projektien tuottamaa materiaalia ja vanhusten palvelunsaantiin liittyviä tutkimuksia ja suosituksia. Lisäksi käytiin läpi projektin kirjallista dokumentaatiota, kuten seurantaraportteja rahoittajalle, projektin sisäisiä kuukausittaisia raportteja, ohjausryhmän ja yhteistyökumppanien tapaamisten kokousmuistioita sekä projektityöntekijän raportteja, joissa on kuvattu viikoittaista toimintaa: ryhmien kokoontumista ja niiden sisältöä, liikkuvan toimiston tehtäviä sekä muita havaintoja kuten syrjintää.

Apuraha käytettiin haastatteluihin käytetyn äänityslaitteen hankintaan, matkakustannuksiin ja kirjallisen aineiston tilauskustannuksiin.

Arviointi valmistui kesäkuussa 2015 otsikolla ”Finitiko Phurane Kaale-projektin arviointi – Siltana romanivanhusten ja julkisten palveluiden välillä”. Valmistumista viivästytti osaksi se, että aloitin työn kehitysyhteistyöjärjestössä Nepalissa huhtikuussa 2015. Ulkomaille lähdön valmistelu ja huhtikuussa Nepalissa tapahtunut maanjäristys myöhensivät arvioinnin valmistumista. Arviointi ehti kuitenkin liitteeksi Suomen Romaniyhdistyksen hakiessa jatkorahoitusta vanhusprojektille Raha-

automaattiyhdistykseltä kesäkussa 2015.

Valmis arviointi tarkastelee projektia sen toiminnan eri osa-alueiden kautta, joita ovat vanhuskerhotoiminta, liikkuva toimisto, vanhuspalvelumallin kehittäminen ja sen jakaminen yhteistyökuntiin, mallin juurruttaminen sekä projektista tiedottaminen valtakunnallisesti. Päätelmät projektin vaikuttavuudesta ovat myönteisiä. Finitiko phurane kaale on jatkanut edellisten projektien aloittamaa toimintaa tavoitteidensa mukaisesti. Sen toiminnassa huomioidaan oivaltavasti ja inhimillisesti romanivanhusten kulttuuri ja tausta. Esimerkiksi kerhotoiminta on edelleen verrattain uusi konsepti monelle romanivanhukselle, mutta sen mieltä ja kehoa virkistävä vaikutus näkyy kuitenkin muutoksena romanivanhusten olemuksessa. Kuntouttavalla kerhotoiminnalla on myös selkeä voimaannuttava vaikutus romanivanhuksiin. Lisäksi liikkuvan toimiston palvelu on tukenut vanhusten kotona asumista tukee.

Projekti on toiminut aktiivisesti romanivanhustyön näkyvyyden lisäämiseksi ja uusien yhteistyöverkostojen luomiseksi. Projektissa on ainutlaatuista asiantuntijuutta, minkä eteenpäin vieminen romanivanhustyön mallinnuksen kautta on hyvin tärkeää. Projekti on tarpeen mukaan pystynyt muuttamaan suuntaansa mallinnuksen levittämisen kohdatessa uusia käännteitä, kuten yhteistyökuntien vaihtumisen. Juurruttamiseen liittyvät haasteet löytyvät ensisijaisesti yhteiskunnalliselta tasolla. Kuntien valmius vastata kulttuurisensitiivisesti väestön tarpeisiin on Suomessa vasta kehittymässä, mikä vaikuttaa siihen, kuinka hyvin tarjotun tiedon tai toimintamallin hyöty tunnistetaan laajemmin. Omalla tavallaan Finitiko phurane kaale-projekti on edellä aikaansa.

Nykyisin Suomen Romaniyhdistyksen vanhustyötä jatkaa Bahtalo phuuriba – Onnellisuus vanhuus-projekti (2016-2021), jota tukee Raha-automaattiyhdistys.